Principeverzoek

Energiepark Daarle

Energiepark Daarle B.V.

718062 | v 1.0

7-4-2023

Pondera

Hoofdvestiging Nederland
Amsterdamseweg 13
6814 CM Arnhem
088 – pondera (088-7663372)
info@ponderaconsult.com

Postadres
Postbus 919
6800 AX Arnhem

Vestiging South East Asia
Jl. Mampang Prapatan XV no 18
Mampang
Jakarta Selatan 12790
Indonesia

Vestiging North East Asia
Suite 1718, Officia Building 92
Saemunan-ro, Jongno-gu
Seoul Province
Republic of Korea

Colofon

Soort document
Principeverzoek

Projectnaam
Energiepark Daarle

Versienummer
v 1.0

Datum
7-4-2023

Project nummer
718062

Opdrachtgever
Energiepark Daarle B.V.

Auteur
Lisa Meissl

Nagekeken door
Marjolein Pigge en Björn Konink

Disclaimer
In het onderzoek is gebruik gemaakt van algemeen geaccepteerde uitgangspunten, modellen en informatie die ten tijde van het opstellen van dit rapport ter beschikking stonden. Aanpassingen in de uitgangspunten, modellen of gebruikte gegevens kunnen leiden tot andere uitkomsten. De aard en de nauwkeurigheid van de gebruikte gegevens voor het onderzoek bepalen in belangrijke mate de nauwkeurigheid en de onzekerheden van de berekende uitkomsten. Pondera is niet aansprakelijk voor gederfde inkomsten of schade die wordt geleden door opdrachtgever(s) en/of derden uit conclusies die gebaseerd zijn op gegevens die niet van Pondera afkomstig zijn. Deze rapportage is opgesteld met de intentie dat deze alleen gebruikt wordt door de opdrachtgever en slechts voor het doel waarvoor de rapportage is opgesteld. Er mag geen beroep worden gedaan op de informatie uit deze rapportage voor andere doeleinden zonder schriftelijke toestemming van Pondera. Pondera is niet verantwoordelijk voor de consequenties die kunnen voortvloeien uit het oneigenlijk gebruik van de rapportage. De verantwoordelijkheid voor het gebruik van (de analyse, resultaten en bevindingen in) de rapportage blijft bij de opdrachtgever. De Rechtsverhouding opdrachtgevers – architect, ingenieur en adviseur conform DNR 2011 is te allen tijde van toepassing.Pondera werkt met een kwaliteitsmanagementsysteem dat door EIK gecertificeerd is volgens de ISO 9001:2015 norm.

EIK
ISO 9001:2015
gecertificeerd

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1

2 Principeverzoek 2

2.1 Medewerking ruimtelijke procedure 2

2.2 M.e.r.-plicht 3

3 Het plan 4

3.1 Initiatiefnemers 4

3.2 Uitgangspunten 4

4 Beleidskader 5

4.1 Rijksbeleid nut en noodzaak duurzame energie 5

4.2 Provinciaal beleid 9

4.3 De Regionale Energie Strategie 14

4.4 Gemeentelijk beleid - Gemeente Hellendoorn 16

4.5 Gemeentelijk beleid - Gemeente Wierden 18

5 Inpasbaarheid 20

5.1 Ruimtelijke en (milieu) technische inpasbaarheid 21

5.2 Randvoorwaarden voor het invullen van het zoekgebied 27

6 Participatie 29

1 Inleiding

Energiepark Daarle B.V. heeft het voornemen om “Energiepark Daarle” ten westen van de N751 te realiseren. De B.V. is opgericht vanuit lokale ondernemers die in Daarle en omgeving wonen en de plaatselijke coöperatie. (zie paragraaf 3.1). Het windpark omvat tussen de 5 en 7 windturbines met een opgesteld vermogen van totaal 35 tot 45 MW. De locaties van de windturbines bevinden zich deels in de gemeente Hellendoorn en deels in de gemeente Wierden. Figuur 1.1 geeft de ligging van het zoekgebied voor dit windpark weer.

Figuur 1.1 Ligging zoekgebied energiepark Daarle

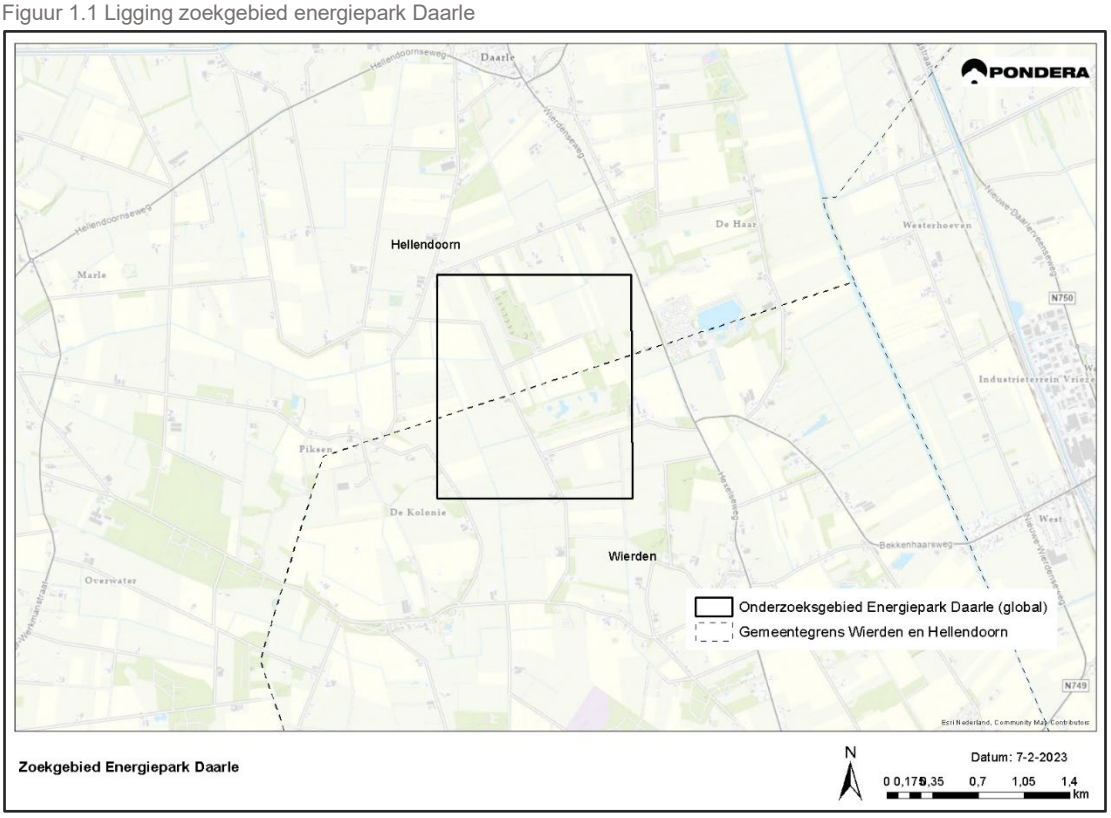

Het Energiepark Daarle levert met 5-7 windturbines en 35 tot 45 MW een substantiële bijdrage aan de duurzaamheiddoelstellingen van de gemeenten Hellendoorn en Wierden, de RES-regio Twente en de provincie Overijssel. Het zoekgebied betreft voornamelijk percelen met agrarische bestemming, die zich principieel lenen voor een meervoudig ruimtegebruik met windturbines en zonnepanelen. Dit document laat zien waarom het project op deze locatie past en in lijn is met de recentelijk vastgestelde ruimtelijke en bestuurlijke kaders.

Het initiatief Energiepark Daarle omvat een windpark, met de optie om dit park te combineren met 20 ha zonnepanelen. Op dit moment ligt voor de initiatiefnemers de focus op het windinitiatief. Echter wordt bij de ontwikkeling van de windturbines rekening gehouden met de ontwikkeling van het zonnepark. Dit is onder andere van belang voor de netaansluiting van beide projecten. De kabel en de netcapaciteit zijn immers grote investeringen. Cable pooling is daarom noodzakelijk om het zonproject te zijner tijd haalbaar te maken. Het zonnepark is echter geen onderdeel van dit principeverzoek. De ruimtelijke procedure voor het zonnepark zal separaat van het windproject worden opgepakt.

2 Principeverzoek

2.1 Medewerking ruimtelijke procedure

Zoals reeds in de inleiding benoemd, past het voornemen binnen de geldende bestuurlijke ruimtelijke kaders van het Rijk, de provincie en de Regionale Energiestrategie (RES), zie voor een uitgebreide onderbouwing hoofdstuk 4. Het oprichten van windturbines binnen het zoekgebied voor Energiepark Daarle past echter niet binnen de geldende bestemmingsplannen van de gemeenten Hellendoorn en Wierden. Om het voornemen mogelijk te maken is er een ruimtelijke procedure nodig. Energiepark Daarle B.V. verzoekt de gemeenten Hellendoorn en Wierden daarom om medewerking te verlenen aan de ruimtelijke procedure tot inpassing van windturbines in Energiepark Daarle.

Bevoegd gezag

Volgens de Elektriciteitswet 1998 (Ewet 1998) is de provincie bevoegd gezag voor windparken met een opgesteld vermogen vanaf 5 tot 100 MW. De provincie heeft echter de mogelijkheid om de bevoegdheid om te beslissen over windparken boven de 5 MW, neer te leggen bij de gemeente. Daardoor wordt de gemeente het bevoegd gezag. Dit is vaak gebruikelijk, indien de gemeente bereid is mee te werken en aangeeft, de plannen zelf uit te willen voeren.

Daarnaast geeft de provincie Overijssel in haar omgevingsvisie aan de verantwoordelijkheid om planologisch ruimte te maken voor windturbines primair bij de gemeenten neer te leggen. De provincie stelt daarbij het kader voor locatiekeuze en ontwerp voor zover provinciaal belang. Op verzoek kan de provincie om advies worden gevraagd.

Wij gaan er daarom van uit dat de gemeenten Hellendoorn en Wierden in eerste instantie de bevoegde gezagen zijn voor de planologische afweging voor de beoogde windturbines in Energiepark Daarle.

Ruimtelijke procedure en Omgevingswet

De verwachting is dat op 1 januari 2024 de Omgevingswet (Ow) in werking treedt. Onder de Ow moet voor het bouwen en exploiteren van het windpark de procedure van het wijzigen of afwijken van een omgevingsplan (indien gemeente bevoegd gezag is) of een projectbesluit (indien de provincie bevoegd gezag is) worden doorlopen. Mocht de Ow alsnog (wederom) worden uitgesteld moet het windpark ruimtelijke mogelijk gemaakt worden via de procedure van de herziening van een gemeentelijk bestemmingsplan of afwijking van de gemeentelijke bestemmingsplannen of door middel van een provinciaal inpassingsplan (PIP).

Omgevingsdialoog en participatie

Energiepark Daarle B.V. wil het windplan in dialoog met de omgeving, de gemeenten en met de provincie uitwerken waarbij het streven is om te komen tot een voldoende gedragen project. Naast deze procesparticipatie wordt ook de mogelijkheid voor financiële participatie geboden (zie hoofdstuk 6).

Relatie met de RES

Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie heeft op haar website een planning gedeeld[1], waaruit kan worden opgemerkt dat de komende jaren enorm veel moet gebeuren om de doelstellingen te halen. Zo staat opgenomen dat alle omgevingsvergunningen voor het realiseren van de projecten moeten zijn verleend in 2025, waardoor de nationale doelstelling van 35 TWh kan worden gehaald. Medewerking van het bevoegd gezag bij het realiseren van projecten kan (onnodige) vertragingen voorkomen.

2.2 M.e.r.-plicht

Voor activiteiten die kunnen leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu geldt een m.e.r.-plicht of een m.e.r.-beoordelingsplicht. Een m.e.r.-beoordelingsplicht houdt in dat het bevoegd gezag moet beoordelen of het opstellen van een milieueffectrapport (MER) noodzakelijk is; in geval van een mer–plicht wordt direct een MER opgesteld[2].

In het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is vastgelegd voor welke activiteiten de MER-regelgeving van toepassing is. Ook is vastgelegd aan welk specifiek besluit de me.r.-(beoordelings-)plicht is gekoppeld. Windparken (zijnde drie windturbines of meer) zijn als activiteit aangewezen in het Besluit m.e.r. Op basis van het Besluit m.e.r. geldt:

- Een windpark bestaande uit 10 turbines of meer of een opgesteld vermogen van 15 MW of meer valt onder categorie D 22.2 van onderdeel D van de bijlage in het Besluit m.e.r. Hiervoor geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht;
- Een windpark bestaande uit 20 turbines of meer valt onder categorie C 22.2 van onderdeel C van de bijlage in het Besluit m.e.r. Hiervoor geldt een m.e.r.-plicht.

Bij de volgende besluiten is voor windparken de m.e.r.(beoordelings-)plicht relevant:

- De vaststelling of herziening van een bestemmingsplan of omgevingsplan (plan-m.e.r.-plicht);
- De omgevingsvergunning (project-m.e.r.-(beoordelings-)plicht).;
- Voor ruimtelijke plannen waarvoor een Passende Beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming wordt opgesteld geldt een plan-m.e.r.-plicht.

Vanwege het verwachte opgesteld vermogen van meer dan 15 MW is voor Energiepark Daarle sprake van een project-m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit voor het aanvragen van de omgevingsvergunning. Indien de procedure van een bestemmingsplan of PIP (of omgevingsplan / projectbesluit onder de Ow) wordt doorlopen of wanneer een Passende Beoordeling is benodigd voor het ruimtelijk plan geldt er tevens een plan-m.e.r.-plicht.

[1] https://www.regionale-energiestrategie.nl/bibliotheek/b+media/1864687.aspx
[2] M.e.r. = de milieueffectrapportage (de procedure); MER = het milieueffectrapport (het product)

3 Het plan

3.1 Initiatiefnemers

Energiepark Daarle is een plan van twee inwoners van de Gemeente Helledoorn, Jan Poorterman en Jeannette Tijs-Poorterman. De initiatiefnemers zijn eigenaar van grond waarop een deel van de windturbines komen te staan. De overige turbines komen op gronden van lokale eigenaren die geen initiatiefnemers zijn maar waar afspraken mee zijn gemaakt omtrent plaatsing van windturbines.

Het plan van dit energiepark gaat terug naar 2017 en is na 2 jaren communiceren in 2019 in de “ijskast” gezet. Nu de behoefte naar duurzame energie en de regie op eigen energie groter is geworden willen de initiatiefnemers het project weer nieuw leven in blazen.
In de eerste fase (2018) van dit project is door de initiatiefnemers Energiepark Daarle B.V. opgericht, samen met de lokale energiecoöperatie Noaber&Co en Pondera Development I B.V.

3.2 Uitgangspunten

De initiatiefnemers willen een windpark ontwikkelen dat een flinke bijdrage levert aan de doelstellingen ten aanzien van de opwek van duurzame energie van de gemeente Hellendoorn en Wierden en de provincie Overijssel.

Belangrijke uitgangspunten voor de initiatiefnemers hierbij zijn:
• Goede landschappelijke inpassing;
• Inrichting en exploitatie in samenspraak met de belanghebbenden;
• Financiële en economische voordelen voor de omgeving.

4 Beleidskader

Dit hoofdstuk beschrijft beleid en wet- en regelgeving specifiek op het gebied van duurzame energie en ruimtelijke ordening. Hierbij komen eveneens nut en noodzaak van duurzame energie aan de orde, waarbij de doelstellingen van Rijk, provincie en gemeente voor duurzame energie zijn toegelicht. In de volgende hoofdstukken (5 en verder) wordt specifiek ingegaan op de wijze waarop het beoogde windpark voldoet aan het in dit hoofdstuk beschreven beleidskader.

4.1 Rijksbeleid nut en noodzaak duurzame energie

4.1.1 Energieakkoord voor duurzame groei

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen, aldus het Energierapport 2015. Energie is een noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van de samenleving in alle facetten. Afnemers moeten kunnen rekenen op betrouwbare energie tegen concurrerende prijzen. Met het oog op het klimaat en de afnemende beschikbaarheid van fossiele brandstoffen is een overgang naar een duurzame energiehuishouding nodig.

De energiesector in Nederland is verantwoordelijk voor meer dan twintig procent van de uitstoot van broeikasgassen. De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan worden beperkt door energiebesparing en door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse energievoorziening betekent een forse inspanning. Deze ambities sluiten aan bij in Europees verband geformuleerde doelstellingen waaraan de lidstaten zich gecommitteerd hebben. In 2013 hebben ruim veertig organisaties, waaronder de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties en financiële instellingen zich verbonden aan het Energieakkoord voor duurzame groei (hierna: Energieakkoord, 2013). Met het Energieakkoord komt een duurzame energievoorziening een stap dichterbij. In het Energieakkoord is vastgelegd dat in 2020 14% van alle energie duurzaam moet zijn opgewekt met een verdere stijging van dit aandeel naar 16% in 2023. Het doel van het akkoord is bovendien dat het nieuwe banen oplevert en een positief effect heeft op de energierekening van consumenten. In het akkoord zijn tien pijlers opgenomen die moeten leiden tot een duurzame energieopwekking. Het opschalen van hernieuwbare energieopwekking vormt één van deze pijlers.

4.1.2 Energierapport 2016

Het Energierapport 2016[3] geeft aan dat Nederland voor de uitdaging staat om de uitstoot van broeikasgassen drastisch terug te brengen, waarbij in de 2e helft van de 21e eeuw, zoals afgesproken in het klimaatakkoord van Parijs (2015) er mondiaal een balans moet zijn tussen de uitstoot en vastlegging van broeikasgassen (ofwel klimaatneutraliteit). Het kabinet houdt dus onverkort vast aan de Europese afspraken voor 2020, 2030 en 2050 en aan de afspraken uit het Energieakkoord die samen met milieuorganisaties, bedrijfsleven en overheden zijn gemaakt. Het Energierapport geeft daarom een integrale visie op de toekomstige energievoorziening van Nederland. Het kabinet stelt voor de transitie naar duurzame energie drie uitgangspunten centraal:

1. Sturen op CO2-reductie;
2. Verzilveren van de economische kansen die de energietransitie biedt;

[3] "Energierapport 2016 - Transitie naar duurzaam", Ministerie van Economische Zaken, januari 2016. Geraadpleegd van: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/01/18/energierapport-transitie-naar-duurzaam

3. Integreren van energie in het ruimtelijk beleid.

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen. Het kabinet wil onder meer de uitstoot van broeikasgassen in 2050 met 80-95% terugdringen op Europees niveau. Op dit moment zijn we voor onze energievoorziening nog voor ruim 90% afhankelijk van fossiele brandstoffen. De energietransitie biedt bovendien kansen voor behoud en ontwikkeling van het Nederlandse verdienvermogen.

Volgens het Energierapport 2016[4] zijn de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie in Nederland zonne-energie, windenergie, bio-energie en aardwarmte. Een kleinere rol spelen waterkracht, omgevingswarmte (warmtepompen in woningen) en energie uit potentieel verschil zoet-zout (osmose-energie of 'blue energy'). Hoewel grijze energie uit fossiele energiebronnen in de komende decennia nodig blijft, zal hernieuwbare energie een steeds groter onderdeel gaan uitmaken van de energiemix.

Ten slotte heeft de energietransitie alleen kans van slagen als vroegtijdig en zorgvuldig het gesprek wordt aangegaan met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties over de ruimtelijke inpassing van productie, opslag en transport van energie. Zoveel als mogelijk moet gezamenlijk de afweging plaatsvinden tussen de bijdrage van een initiatief aan de energievoorziening en de overlast of risico's die dit voor omwonenden met zich meebrengt. Dit wordt de 'energiedialoog' genoemd.

4.1.3 Nationaal Klimaatakkoord 2019[5]

Om de doelen te halen die in het Klimaatakkoord van Parijs zijn afgesproken heeft Nederland een nationaal Klimaatakkoord opgesteld. In het Klimaatakkoord, onder regie van het kabinet, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden concrete afspraken gemaakt over de maatregelen waarmee de CO2-uitstoot in Nederland gehalveerd kan worden. Het centrale doel is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met ten minste 49% ten opzichte van 1990. Het vergroten van de opwek van hernieuwbare energie levert hier een belangrijke bijdrage aan.
Het kabinet wil zoveel mogelijk elektriciteit halen uit zon en wind. Naast wind op zee zullen ook op land kansen worden verzilverd voor meer productie van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit. Voorzien wordt een rijk geschakeerd, overwegend decentraal, hernieuwbaar elektriciteitssysteem in 2050 met richting 2030 vooraleerst Wind op Land (WOL) en Zon-PV. Voor de opgave wordt onderscheid gemaakt tussen de kleinschalige productie van Zon-PV bij voornamelijk huishoudens en de meer grootschalige productie op land en op daken, zoals op dit moment gestimuleerd wordt met behulp van de SDE+.

De productie van hernieuwbare energie moet vervijfvoudigen. De productie op zee moet worden uitgebreid, maar ook de productie zon en wind op land. In de hoofdlijnen staat als doel beschreven dat in 2030 via windenergie en zonne-energie 35 TWh (Terawattuur) wordt gerealiseerd. Ook wordt benadrukt dat de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk benut moet worden door meervoudig ruimtegebruik. Vraag en aanbod dienen zoveel mogelijk bij elkaar gebracht te worden. Ten slotte is gesteld dat het belangrijk is om te zoeken naar functiecombinaties en aan te sluiten bij specifieke kwaliteiten van het gebied. Overheden zullen de initiatieven voor de duurzame elektriciteitsproductie voornamelijk aan de markt overlaten. De markt is in dit geval een verzamelterm voor alle soorten van initiatiefnemers: van projectontwikkelaars tot energiecoöperaties. Vanuit dat uitgangspunt geredeneerd moet het voor de initiatiefnemers aantrekkelijk worden gemaakt om projecten op te zetten.

[4] Ministerie van Economische Zaken, januari 2016
[5] Gepubliceerd door het kabinet op 28 juni 2019

4.1.4 Klimaatwet

De Eerste Kamer heeft op 28 mei 2019 het initiatiefwetsvoorstel voor de Klimaatwet aangenomen. Het voorstel stelt klimaatdoelstellingen voor de regering vast. Tegelijkertijd is het een kader voor de ontwikkeling, effectmeting en wijze van verantwoording van het beleid dat moet leiden tot het halen van de wettelijke vastgelegde klimaatdoelstellingen. Hoofddoel van het voorstel is het als resultaat bereiken van 95% broeikasgasreductie in Nederland in 2050 ten opzichte van 1990 en als tussendoel streven naar 49% broeikasgasreductie in 2030 ten opzichte van 1990. Daarnaast bevat het voorstel als nevendoel het streven naar 100% CO2-neutrale elektriciteitsproductie in 2050 (bron: website Eerste Kamer der Staten-Generaal[6]).

4.1.5 Nationale Omgevingsvisie

Op nationaal niveau is het vigerend ruimtelijk beleid vastgelegd in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Met de NOVI geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. Het gaat daarbij om het uitzetten van een koers om opgaven op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw, in goede banen te leiden. Het streven is daarbij de kwaliteit van de leefomgeving te behouden en zoveel mogelijk te versterken.

Prioriteiten binnen de NOVI zijn:
- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Daarnaast stelt de Rijksoverheid enkele nationale belangen vast, waarvoor zij de systeemverantwoordelijkheid draagt. Eén van de nationale belangen is het realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, die in 2050 CO_2-arm is, en de daarvoor benodigde hoofdinfrastructuur. In dit nationale belang worden de afspraken in zowel het Klimaatakkoord van Parijs als het nationale Klimaatakkoord (ontwerp 2018) herbevestigd. Dit betekent dat de transitie naar een CO2-arme energievoorziening in 2050 gerealiseerd moet zijn, door dan 95% minder uitstoot van broeikasgassen te realiseren ten opzichte van 1990.

In de NOVI worden ook richtingen meegegeven die bij de inpassing van duurzame energie – in RES-verband – kunnen worden gebruikt. De volgende zijn relevant voor het windpark.

1. Voorkeur voor grootschalige clustering

Grootschalige clustering van de productie van duurzame energie (door windturbines, eventueel in combinatie met zonnevelden) vermindert de ruimtelijke afwenteling en draagt bij aan kostenreductie. Waar mogelijk heeft dit de voorkeur, maar dit dient wel goed afgewogen te worden ten opzichte van (landschappelijke) effecten.

[6] Geraadpleegd via: https://www.eerstekamer.nl/nieuws/20190528/klimaatwet_aangenomen_door_eerste_kamer

4.1.6 Omgevingswet en de NOVI

De Omgevingswet voorziet niet in juridische doorwerking van de NOVI naar omgevingsvisies van andere overheden. Andere overheden, burgers en bedrijven, zijn dan ook niet juridisch aan de NOVI gebonden, maar wel aan regels en normen die op basis van de NOVI worden opgesteld. Provincies en gemeenten zullen in hun eigen omgevingsvisies uiting geven aan hun verantwoordelijkheid en keuzes in de fysieke leefomgeving.

Conclusie Rijksbeleid
De realisatie van Energiepark Daarle draagt bij aan de ambitie en doelstellingen van het Rijk om het aandeel van duurzame energiebronnen als zon, wind, biomassa en geothermie in de totale energievoorziening te verhogen.

4.2 Provinciaal beleid

Het vigerende beleid van de provincie Overijssel is vastgelegd in de provinciale omgevingsvisie en -verordening. In deze paragraaf wordt het provinciaal ruimtelijk beleid besproken voor de aanleg van het windpark op deze locatie.

4.2.1 Omgevingsvisie provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft op 16 november 2022 de Actualisatie Omgevingsvisie 2022 vastgesteld en de wijzigingen in de “Geconsolideerde Omgevingsvisie vanaf 2017” opgenomen. Hierin geeft de provincie aan om in 2050 energieneutraal te willen zijn en belang te hechten aan het vergroten van de aandelen hernieuwbare energieën uit zon, wind, biomassa en ondergrond. In 2030 wil de provincie Overijssel 3,3 TWh energie uit zon en wind grootschalig opwekken om daarmee bij te dragen aan de aangepaste nationale doelstellingen van het klimaatakkoord voor 2030 en 2050, conform het nationaal coalitieakkoord 2022.

De provincie geeft in haar omgevingsvisie aan de verantwoordelijkheid om planologisch ruimte te maken voor windturbines bij de gemeenten neer te leggen. De provincie stelt het kader voor locatiekeuze en ontwerp. Voor alle initiatieven voor windenergie geldt dat locatiekeuze en ontwerp passend moeten zijn bij de gebiedskenmerken (zie paragraaf verderop). De gemeente is primair het bevoegde gezag voor de planologische afweging op basis van concrete projecten. Op verzoek kan de provincie om advies worden gevraagd.

Windenergiegebieden

Voor het behalen van haar ambities voor windenergie heeft de provincie de mogelijkheden om windenergie op te wekken in kaart gebracht en op diverse themakaarten in haar Omgevingsvisie uitgewerkt:

- Kansrijke zoekgebieden windenergie
- Gebieden met ruimte voor windenergie onder voorwaarden
- Gebieden met beperkingen voor windenergie
- Uitsluitingsgebieden windenergie

In Figuur 4.1 zijn de hiervoor genoemde themakaarten windenergie uit de Omgevingsvisie van de provincie Overijssel samengevoegd. In deze kaart is ook de globale ligging van het windpark (zwart vierkant) aangegeven. Uit Figuur 4.1 is op te maken dat het zoekgebied voor Energiepark Daarle (zie zwart vierkant) in een gebied ligt waar windenergie volgens de omgevingsvisie onder voorwaarden mogelijk is, mits er sprake is van een goede landschappelijke inpassing op basis van de aanwezige gebiedskenmerken (zie paragraaf verderop).

Figuur 4.1 Uitsnede themakaarten windenergie uit Omgevingsvisie provincie Overijssel met de ligging van het zoekgebied voor het realiseren van Energiepark Daarle (zwart vierkant)

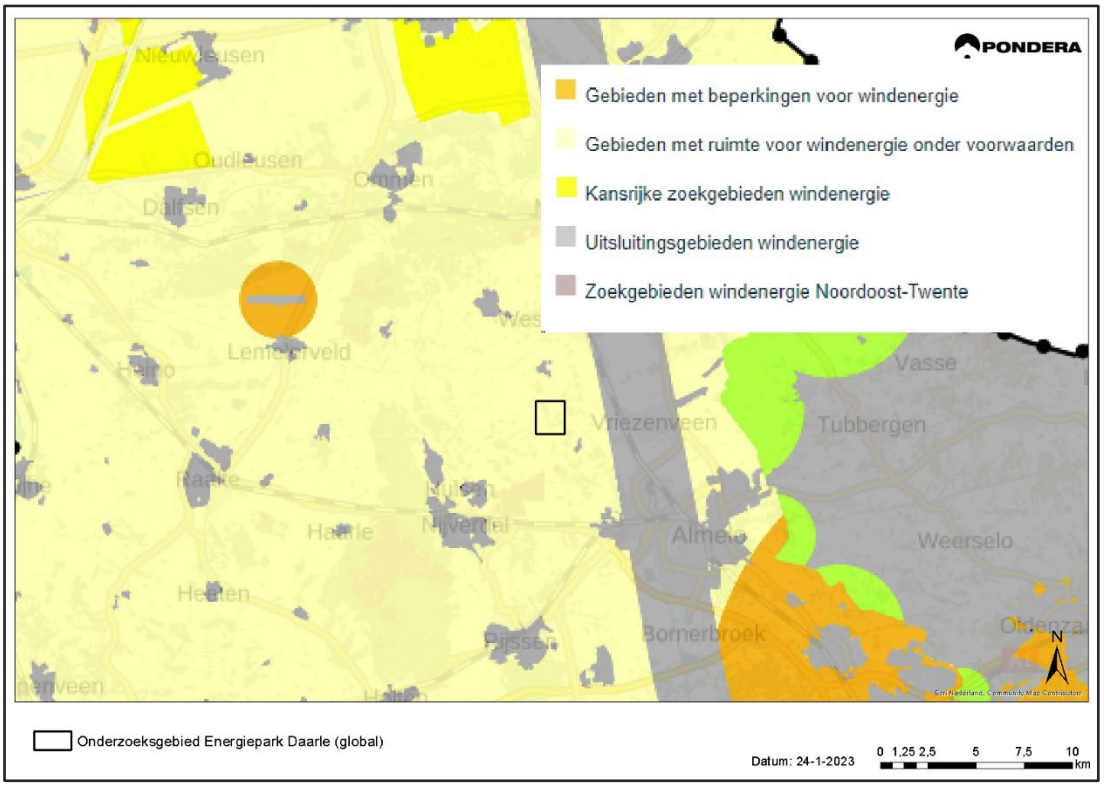

Ontwikkelingsperspectieven

In hoofdstuk 8 van de Omgevingsvisie beschrijft de provincie zes ontwikkelingsperspectieven, drie voor de Groene en drie voor de Stedelijke Omgeving. De ontwikkelingsperspectieven geven richting wat waar ontwikkeld zou kunnen worden.

Het zoekgebied voor Energiepark Daarle valt binnen de Groene Omgeving met het ontwikkelingsperspectief “Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap”. Dit perspectief richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid. Schaalvergroting in de landbouw en opwekking van hernieuwbare energie krijgen ruimte in dit ontwikkelingsperspectief, onder de voorwaarde van zorgvuldige inpassing in het kleinschalige landschap.

Gebiedskenmerken

Naast de ontwikkelingsperspectieven heeft de provincie Overijssel een catalogus met gebiedskenmerken opgesteld, om nieuwe ruimtelijke opgaven te verbinden met bestaande gebiedskenmerken. Gebiedskenmerken zijn ruimtelijke kenmerken van een gebied of een gebiedstype die bepalend zijn voor de karakteristiek en kwaliteit van dat gebied en spelen een belangrijke rol bij de vraag hoe een initiatief invulling kan krijgen.

In de Catalogus Gebiedskenmerken werden tot dusver nog geen expliciete uitspraken gedaan over de inpassing van windturbines in het landschap. Omdat de Catalogus Gebiedskenmerken - ook door de toenemende vraag naar duurzame energie - nog belangrijker wordt voor de vraag of windturbines kunnen worden toegestaan, is het ruimtelijke afwegingskader aangevuld met uitspraken over de impact van windturbines op de verschillende landschapstypen en de wijze waarop deze impact door een zorgvuldige landschappelijke inpassing kan worden verkleind.

Gebiedskenmerk Jong heide- en broekontginningslandschap
Het zoekgebied voor Energiepark Daarle hoort bij het agrarische cultuurlandschap met het gebiedskenmerk “Jong heide- en broekontginningslandschap” met dekzandgronden en ruggen. Kenmerkend voor dit gebied zijn relatief grote open ruimtes, grote en kleinere landbouwontginningslandschappen, grote boscomplexen en (nooit ontgonnen) heidevelden, zoals op de Sallandse Heuvelrug.

Als ontwikkelingen plaats vinden in de agrarische ontginningslandschappen, dan horen deze bij te dragen aan behoud en versterking van de dragende lineaire structuren van lanen, bosstroken en waterlopen en ontginningslinten met erven en de kenmerkende ruimtematen.

De maat en schaal van het jonge heide- en broekontginningslandschap biedt, volgens de catalogus gebiedskenmerken van de provincie Overijssel, kansen voor de ontwikkeling van grote clusters windturbines. De opstelling van windturbines in een groot cluster versterkt het grootschalige en lineaire karakter van het jonge heide- en broekontginningslandschap. De turbines in een cluster horen daarbij identiek (hoogte, type, kleur, aantal wieken) te zijn en de ruimte hoort optimaal benut te worden.

4.2.2 Omgevingsverordening

Volgens Artikel 2.15.2 van de Omgevingsverordening Overijssel (geconsolideerde versie, vastgesteld 16 november 2022) zijn nieuwe windturbines niet toegestaan binnen gebieden die worden aangemerkt als Nationaal Landschap. Het beoogde windpark ligt niet in een dergelijk gebied.

4.2.3 Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie Overijssel

Op 21 juni 2022 heeft de provincie Overijssel het Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie “Overijssel voor elkaar” gepubliceerd. Dit document is de basis voor de verdere, gebiedsgerichte uitwerking om te komen tot een volledige definitieve Omgevingsvisie in 2024. Het Fundament is zelfbindend voor de provincie en krijgt de status van voorgenomen beleid. Het Fundament is sturend voor het Omgevingsbeleid van de provincie Overijssel en is daarmee ook kaderstellend voor hoe zij naar nieuwe initiatieven gaat kijken.

In het Fundament geeft de provincie Overijssel onder ander aan dat zij zoveel mogelijk wil voorkomen dat het klimaat verandert, door de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en meer groene energie op te wekken. In de Regionale Energiestrategie is vastgelegd dat de provincie Overijssel in 2030 3,3 TWh duurzame energie wil opwekken. De provincie geeft de voorkeur aan grootschalige windclusters op weloverwogen plekken, nabij de gebruikers en het bestaande netwerk. In het Fundament is een energiekaart opgenomen die aangeeft waar de provincie ruimte ziet voor grote windclusters (>30 windturbines) en kleinere windclusters (>10 windturbines), naast de ruimte voor zon op dak. Figuur 4.2 laat de ligging van het zoekgebied voor Energiepark Daarle in relatie tot deze Energiekaart zien. Het gebied

overlapt grotendeels met een gebied dat ruimte voorziet voor een grootschalige clustering van 30 of meer windturbines. Daarnaast bevindt zich het zoekgebied nabij een bestaande 380kV verbinding.

Figuur 4.2 Het zoekgebied (groen vierkant) voor Energiepark Daarle in relatie tot de Energiekaart (Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie, juni 2022)

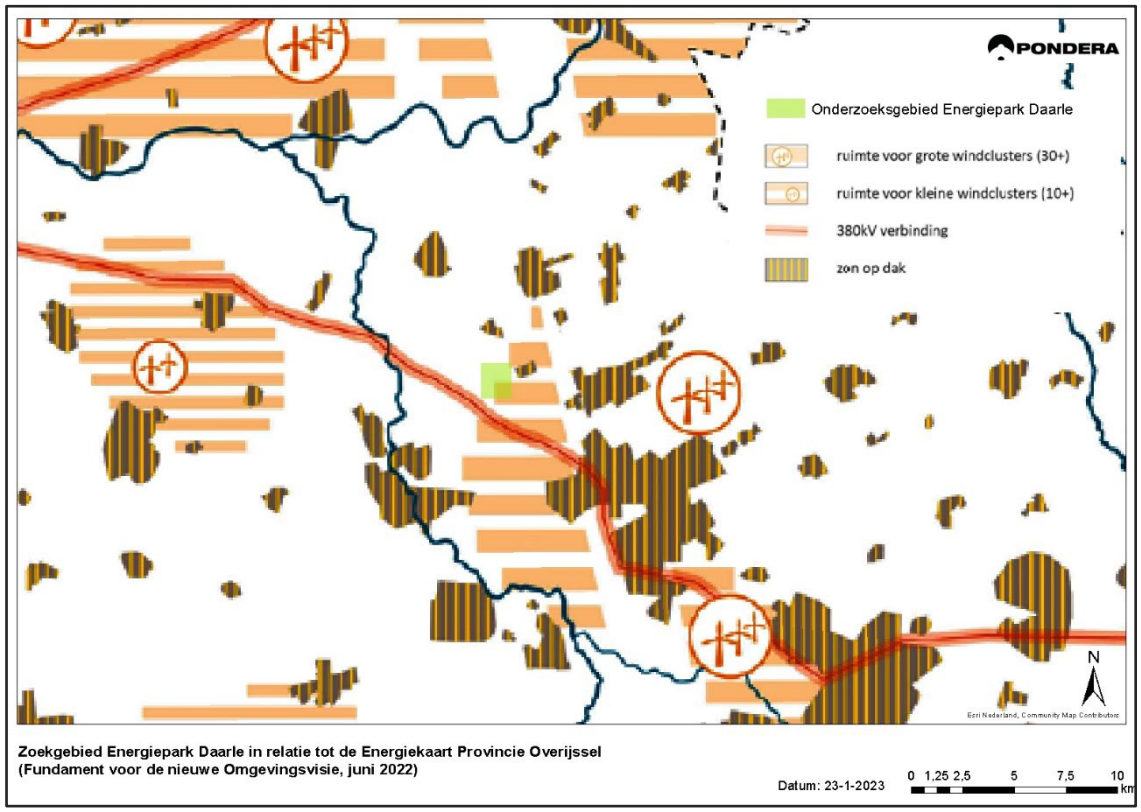

Om te bepalen waar de provincie het opwekken van windenergie wil toestaan wil de provincie volgens het Fundament tevens gebruik maken van een windladder. De windladder is in 2021 door de provincie Overijssel opgesteld en schetst en verduidelijkt de mogelijkheden en provinciale voorkeuren voor windprojecten. De windladder is oorspronkelijk gebaseerd op de Provinciale Omgevingsvisie 2020 en de uitgangspunten voor wind die in 2021 in de RESsen zijn vastgelegd. In de windladder geeft de provincie haar voorkeur voor windprojecten aan door middel van 5 verschillende tredes. Haar eerste voorkeur gaat uit naar grootschalige clusters van windenergie, aansluitend op hoofdinfrastructuur.

In het Fundament past de provincie de provinciale uitsluitingsgebieden van de oorspronkelijke windladder uit 2021 aan. Het betreft hier in eerste instantie gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Nationale Landschappen. Hier wil de provincie onder voorwaarden de bouw van windturbines toestaan, middels het “Ja, mits” en het “Nee, tenzij” principe.

De voorkeursvolgorde geeft aan dat begonnen wordt bij de hoogste trede (trede 1) en dat er mogelijkheden zijn om windturbines te plaatsen op een lagere trede. Een motivering mag daarbij worden verwacht. Hieronder zijn de 5 tredes van de Windladder volgens het Fundament weergegeven:

- Trede 1: ruimte voor grote cluster van windturbines; de provincie streeft hierbij naar een optimale invulling van het gebied. Dit houdt in dat projecten die kleiner zijn dan de ruimtelijke potentie zo vormgegeven worden dat toekomstige projecten niet belemmerd worden.
- Trede 1 en 2: aansluiten bij hoofdinfrastructuur
- Trede 2 en 3: ruimte voor kleine clusters van windturbine en solitaire windturbines
- Trede 4: terughoudend met plaatsing gezien landschappelijke, economische of ecologische waarden. Hier geldt 'Ja mits'. Dit betreft de nationale landschappen die in de Omgevingsverordening als uitsluitingsgebied zijn aangemerkt.
- Trede 5: terughoudend met plaatsing in NNN conform het 'nee tenzij'-principe zoals dit voor alle activiteiten in NNN geldt. Dit is inmiddels ook opgenomen in de actuele Omgevingsvisie van de provincie Overijssel.

Figuur 4.3 geeft de ligging van het zoekgebied voor Energiepark Daarle in relatie tot de Windladder aan. Het gebied betreft grotendeels trede 1 (ruimte voor grote clusters) en deels ook trede 2 en 3 (ruimte voor kleine clusters en solitaire molens).

Figuur 4.3 Het zoekgebied voor windpark Daarle (zwart vierkant) in relatie tot de windladder Overijssel

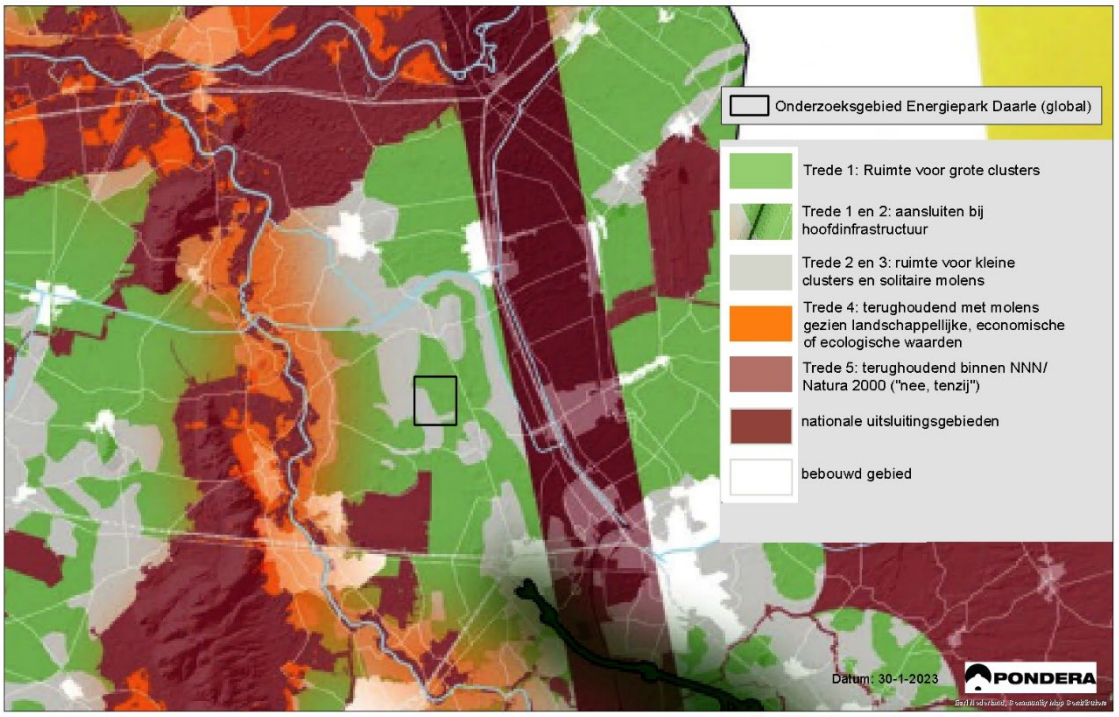

Energiepark Daarle
Zoekgebied (globaal) voor Energiepark Daarle in relatie tot de Windladdert (Provincie Overijssel)

Conclusie Provinciaal beleid
De realisatie van Energiepark Daarle draagt bij aan de provinciale doelstellingen om in 2030 3,3 TWh duurzame energie op te wekken uit zon en wind. Daarnaast bevindt zich het zoekgebied voor Energiepark Daarle binnen gebieden die volgens het provinciale beleid ruimte bieden voor de grootschalige opwek van windenergie.

4.3 De Regionale Energie Strategie

In het Klimaatakkoord, de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015), is afgesproken dat we met elkaar de CO2-uitstoot sterk verminderen. Eén van de afspraken uit het Klimaatakkoord is dat 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. In een Regionale Energie Strategie (RES) beschrijft elke energieregio zijn eigen keuzes. Het Klimaatakkoord brengt dus een opdracht aan de regio's met zich mee.

Gemeenten Hellendoorn en Wierden maken deel uit van de RES regio Twente. In juli 2021 heeft de regio Twente haar definitieve RES 1.0 aan het Nationale Programma RES aangeboden. De RES Twente 1.0 is vastgesteld door 12 Twentse gemeenteraden, het Algemeen Bestuur van de waterschappen Vechtstromen, Rijn & IJssel en Drents Overijsselse Delta en Provinciale Staten.

De RES Twente 1.0 is een regionale strategische koers voor 2030 die zich richt op een haalbaar en betaalbare energietransitie, mét oog voor de verschillende belangen en andere maatschappelijke opgaven. Twente heeft hierin de ambitie uitgesproken om in 2030 1,5 TWh duurzame elektriciteit op te wekken en om zich te ontwikkelen tot een warmteregio.

De RES regio wil haar ambitie om in 2030 1,5 TWh duurzaam opgewekte elektriciteit behalen door in te zetten op opwek door middel van zon op grote daken, zonnevelden en windturbines. Het RES 1.0-bod van 1,5 TWh is opgebouwd uit:

- 382 ha zon op dak;
- 688 ha zonnevelden;
- 39 windturbines.

De RES Twente 1.0 streeft naar een verhouding tussen wind- en zonne-energie van 60/40: 60% windenergie en 40% zonne-energie. De reden hiervoor zijn:

- Het efficiënte benutten van de energie infrastructuur bij lager investeringen
- Minder benodigde subsidie (de kostprijs van windenergie is lager, dan die van zonne-energie);
- Bijdrage aan de stabiliteit van ons energiesysteem
- het opwekken van windenergie beter gecombineerd kan worden met agrarisch grondgebruik

De RES wordt alle twee jaar geactualiseerd. Op dit moment werkt de regio aan haar RES Twente 2.0 die in juli 2023 wordt vastgesteld. In de RES 2.0 wordt de strategische koers die in de RES 1.0 is vastgesteld verder uitgewerkt. Hierbij kan onder ander de hierboven genoemde energiemix uit de RES 1.0 nog verschuiven. In de RES Twente 2.0 brengen de partners alle zoekgebieden voor wind/zon in kaart.

In maart 2022 presenteerde de RES regio Twente een tussenstand "Op weg naar RES Twente 2.0". Daarin roept de regio de gemeenten op om op lokaal niveau keuzes te maken, beleid te maken voor het realiseren van duurzame opwek elektriciteit met meer wind voor een goede verhouding van wind/zon en te zorgen dat gebouwen aan kunnen sluiten op een duurzame warmtebron. Op dit moment lijkt namelijk de afgesproken energiemix van 60% wind en 40% zon per 2030 niet haalbaar, met een actuele verhouding van 90% zon- en 10% windprojecten (op basis van projecten in de pijplijn). Gerealiseerde projecten (16%) worden volledig ingevuld door zonne-energie.

Zoekgebieden voor de grootschalige opwek van zon- en windenergie RES Twente

Twente heeft in haar RES 1.0 nog geen concrete zoekgebieden voor de grootschalige opwek van zon- en windenergie aangewezen. Gemeenten zijn aan de slag met de vormgeving van het lokale beleid en hebben deels al zoekgebieden voor grootschalige opwek bekend gemaakt en deels in concept vastgesteld, uitsluitingsgebieden aangewezen of faciliteren energieprojecten vanuit de samenleving. De voortgang van het vinden van dergelijke zoekgebieden voor zon- en windenergie wordt in een werkkaart bijgehouden. De werkkaart wordt door de RES Twente online beschikbaar gesteld om inzicht in de ontwikkelingen te krijgen en de stand van het werkproces weer te geven. De laatste stand van de werkkaart is Januari 2022. Wijzigingen zijn voorbehouden. Het doel is om in de RES Twente 2.0 alle zoekgebieden voor wind/zon in kaart te hebben gebracht.

Figuur 4.4 geeft een uitsnede van de werkkaart weer, waarop de (voorlopige) zoekgebieden voor de grootschalige opwek van zon en windenergie in de gemeenten Hellendoorn en Wierden te zien zijn. Beide gemeenten zetten in op de opwek van duurzame energie uit zon op dak en zonnevelden, maar geven geen zoekgebieden voor de grootschalige opwek van windenergie aan. Daarnaast hebben beide gemeenten uitsluitingsgebieden aangewezen. Het zoekgebied voor Energiepark Daarle bevindt zich in een gebied dat vooralsnog niet is aangewezen voor de grootschalige opwek van zon- of windenergie, noch als uitsluitingsbied is gekenmerkt.

Figuur 4.4 Zoekgebied Energiepark Daarle in relatie tot de Werkkaart voor zoekgebieden zon en wind in het kader van de RES Twente (stand januari 2022)

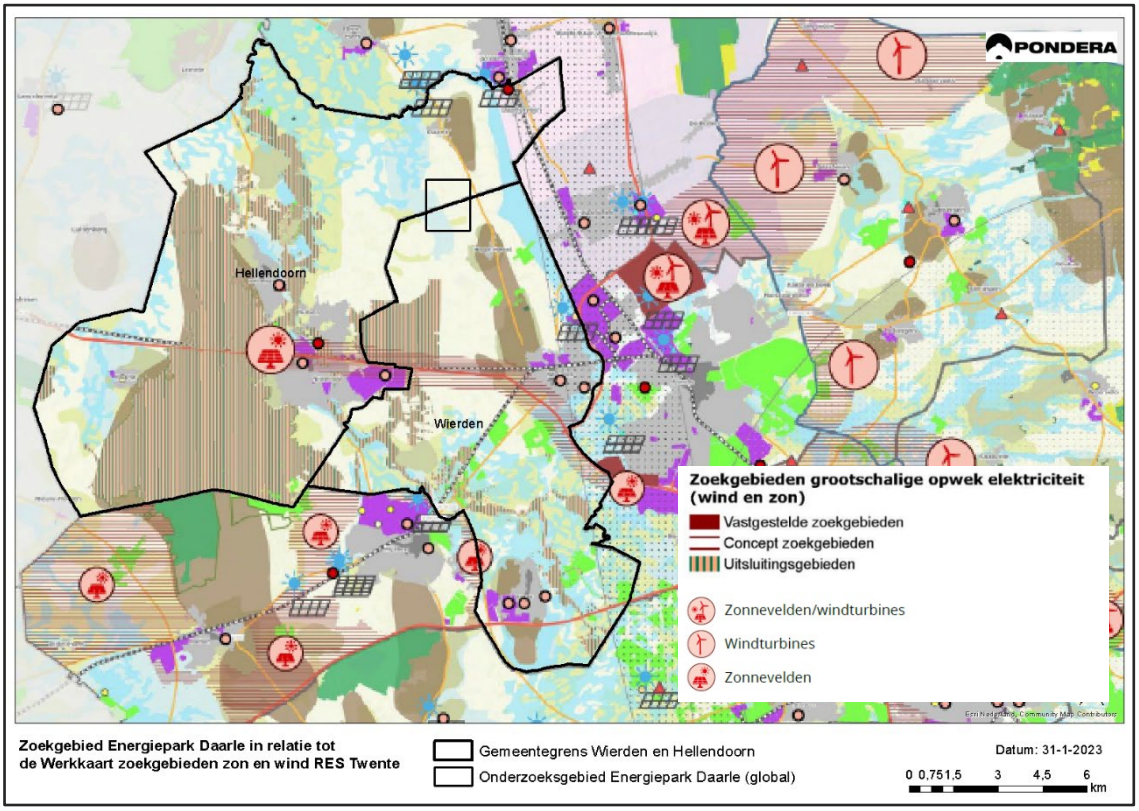

Maatschappelijke acceptatie

De RES Twente streeft naar een gebiedsgerichte en grensoverschrijdende aanpak. Omwonenden in een zoekgebied of in een brede omtrek rondom een projectlocatie worden uitgenodigd om mee te praten vanaf de planvorming van een grootschalig energieproject. Dit gebeurt over gemeentelijke, RES- of provinciegrenzen heen. Voorafgaand aan de start van participatietrajecten maken gemeenten afspraken over het betrekken van inwoners bij energieprojecten met aangrenzende gemeenten. Dit streven wordt geborgd in het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid.

De RES Twente streeft naar minimaal 50% lokaal eigendom bij energieprojecten. De gemeenten geven hier zelf invulling aan.

Conclusie Regionale Energiestrategie
De realisatie van Energiepark Daarle draagt bij aan de doelstellingen van de RES Twente om in 2030 1,5 TWh duurzame energie op te wekken uit zon en wind. Het zoekgebied voor Energiepark Daarle bevindt zich buiten gebieden die volgens de RES (voorlopig) zijn aangemerkt als uitsluitingsgebieden voor grootschalige opwek van zon- en/of windenergie. Energiepark Daarle geeft ook invulling aan het streven van de RES Twente naar 50% lokaal eigendom bij energieprojecten (zie hoofdstuk 6).

4.4 Gemeentelijk beleid - Gemeente Hellendoorn

De gemeente Hellendoorn vermeld op haar website dat ze in het kader van de energietransitie overstapt van het gebruik van fossiele brandstoffen naar duurzaam opgewekte energie uit zon- en wind en daarnaast in te willen zetten op warmte. De energietransitie moet betaalbaar zijn voor alle inwoners, goed ingepast worden in het landschap en vooral ook geaccepteerd worden door de omgeving. De invulling van de duurzame opwek van energie door zonne-energie, windenergie of een combinatie van beide wil de gemeente samen met inwoners en bedrijven afstemmen.

Via de Regionale Energiestrategie (RES Twente) en de Transitievisie Warmte geeft de gemeente Hellendoorn invulling aan deze landelijke doelstelling. In 2030 wil de gemeente Hellendoorn minimaal 71 GWh duurzame energie opwekken, maar de ambitie ligt hoger, namelijk bij 107 GWh[7]:

- 43,25 GWh grootschalige opwek zon op dak
- 63 GWh zon op land
- 0 GWh wind
- 1 GWh combinatie zon en wind

In de werkkaart van de RES Twente (laatste stand januari 2022), die bedoeld is om te komen tot zoekgebieden voor de grootschalige opwek van wind- en zonne-energie en om invulling te geven aan de RES 2.0, zijn de doelstellingen van de gemeente Hellendoorn genoemd met 49 ha zon op dak en 79 ha zonnevelden. Windenergie of de combinatie van zon en wind wordt op de werkkaart niet specifiek genoemd.

[7] https://www.hellendoorn.nl/data/publicatie-website/plannen-lokale-energiewerkgroepen/Totaaloverzicht%20RES%20Hellendoorn3.pdf?_dc=1613567124432

Duurzame Energievisie Hellendoorn, vastgesteld 2017

Op 12 december 2017 is de 'Duurzame Energievisie Hellendoorn' door de raad vastgesteld. In deze visie is beschreven hoe voldaan kan worden aan de in 2013 vastgestelde doelstelling: 20% CO2-reductie in 2020 (ten opzichte van 2008). In 2020 was het al duidelijk dat deze doelstelling niet op tijd gehaald werd. Bovendien blijft het niet bij deze opgave en zal er na 2020 verder gewerkt moeten worden aan de landelijke doelstellingen om in 2030 49% CO2 uitstoot te reduceren en in 2050 te komen tot een reductie van 95% van de CO2 uitstoot (beide t.o.v. 1990). Daarom heeft de Raad op 2 juni 2020 voorgesteld om de doelstelling uit de 'Duurzame Energievisie Hellendoorn 2017', namelijk van 20% CO2 reductie in 2020, te verschuiven naar 20% CO2 reductie in 2025. De nieuwe doelstelling tot 2025 is een belangrijke tussenstap voor de doelstelling van 2030 (49% CO2 reductie).

Uitvoeringsprogramma Duurzame Energievisie Hellendoorn

Op 2 juli 2020 is het "Uitvoeringsprogramma Duurzame Energievisie Hellendoorn" vastgesteld door de raad. Daarin worden de projecten uitgewerkt die een bijdrage leveren aan de doelstelling om 20% CO2 te reduceren volgens de Duurzame Energievisie Hellendoorn. In het uitvoeringsprogramma geeft de gemeente aan een actieve rol te willen vervullen in verband met de grootschalige opwek van duurzame energie en initiatieven te willen begeleiden/faciliteren, ook bij de zoektocht naar draagvlak en participatie. De plannen voor Energiepark Daarle worden in het Uitvoeringsprogramma Duurzame Energievisie zelfs concreet benoemd als toekomstig project, dat zal bijdragen aan de CO2-besparing aan de ambities voor het opwekken van duurzame energie en daarmee ook de CO2-besparing van de gemeente.

Beleidskader zon- en windenergie gemeente Hellendoorn

In 2018 heeft de gemeente het "Beleidskader zon- en windenergie gemeente Hellendoorn opgesteld. Dit kader heeft een officiële geldigheid tot en met het jaar 2022. Op aanvraag bij de gemeente eind januari 2023 maakt dit document echter nog steeds onderdeel van het actuele beleid voor wind- en zonne-energie uit. Om de CO2-uitstoot in Hellendoorn te reduceren wil de gemeente graag duurzame initiatieven vanuit de samenleving ondersteunen, waaronder ook duurzame energieopwekking op kansrijke locaties. Hiervoor heeft de gemeente middels het beleidskader zon- en windenergie een aantal uitgangspunten geformuleerd:

- Windturbines of zonneparken krijgen een tijdelijke bestemmingsfunctie van maximaal 25 jaar
- Er is geen taakstelling voor het aantal hectares zonnepanelen of windturbines op voorhand genoemd
- Is er een initiatief voor een windmolen op een bedrijventerrein, dan moet er een totaalplan komen voor de (aan te kopen of te pachten) grond voor de windmolen én voor de grond waarop risicocirkels liggen.
- Streven naar zoveel mogelijk meervoudig ruimtegebruik
- Participatie: Initiatiefnemers hebben de verplichting om de omgeving te betrekken bij hun initiatief en stellen hiervoor een participatieplan op
- De initiatiefnemer dient met de direct omwonenden/direct betrokkenen afspraken te maken over de inpassing en invulling van het gebied rondom een project en maakt hierbij duidelijk in hoeverre omwonenden hierin kunnen participeren.
- Compensatie: De initiatiefnemer geeft in een compensatieplan aan hoe de omgeving baat heeft bij de ontwikkeling (hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan initiatieven die meer bieden dan alleen het opwekken van energie, of initiatieven waarbij productie en afname bij elkaar worden gebracht)
- Communicatie: De initiatiefnemer stelt een communicatieplan op waarbij de gemeente een ondersteunende en faciliterende rol kan hebben.

Hellendoorns Energiewerkboek
In mei 2021 is het “Hellendoorns Energiewerkboek” opgesteld dat bedoeld is als aanvulling op het bestaande gemeentelijk beleid voor de ontwikkeling van zon- en windenergie. De gemeente Hellendoorn wil inwoners en bedrijven vanaf het begin mede-eigenaar maken van de energietransitie en streeft daarbij naar minimaal 50% lokaal eigendom versus 50% eigendom externe partner(s). Hierbij ontwikkelen lokale partijen zoals energie-coöperaties energieprojecten in samenwerking met o.a. professionele ontwikkelaars. Het Energiewerkboek geeft handvatten voor toekomstige initiatieven en energieprojecten om dit streven te borgen en in te vullen. Daarnaast besteedt het aandacht aan de versterking van de ruimtelijke kwaliteit in verband met energieprojecten.

De eigendomsverhouding kan verschillen per project maar is minimaal 50-50 (in lijn met streven Klimaatakkoord). Indien aantoonbaar gemaakt kan worden dat een energieproject maatschappelijk wel geaccepteerd wordt, maar dat het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom niet ingevuld kan worden (o.a. door gebrek aan betrokkenheid en belangstelling vanuit een lokale partij) zijn andere, afwijkende verhoudingen bespreekbaar. Uiteindelijk beoordeelt het bevoegd gezag (gemeente of provincie) of het proces goed doorlopen is en of de omgeving in voldoende mate betrokken is.

Ook (agrarische) grondeigenaren zijn onderdeel van de lokale omgeving. Door een goede samenwerking tussen een bewonerscoöperatie en grondeigenaren kan zelfs 100% lokaal eigendom worden bereikt, wanneer de grondeigenaren niet alleen hun grond beschikbaar stellen voor de ontwikkeling, maar ook mee ontwikkelen en mede-eigenaar worden van een energieproject.
Per project moet gezocht worden naar een evenwichtige verhouding voor projecteigendom voor bewoners en (agrarische) grondeigenaren. Collectief lokaal eigendom biedt de beste voorwaarden voor het maximaal terugvloeien van de baten naar de lokale omgeving.

Conclusie Gemeentelijk beleid Hellendoorn
De realisatie van Energiepark Daarle draagt bij aan de doelstellingen van de Gemeente Hellendoorn om in 2030 107 GWh aan energie duurzaam op te wekken uit zon en wind. Energiepark Daarle geeft ook invulling aan het streven van de gemeente naar minimaal 50% lokaal eigendom bij energieprojecten en participatie van de omgeving (zie hoofdstuk 6). Daarnaast voldoet het project ook aan de overige voorwaarden die in het beleidskader zon- en windenergie van de gemeente zijn vastgelegd, zowel wat betreft meervoudig ruimtegebruik als ook grondeigendom en risicocirkels (zie hoofdstuk 5). Tenslotte draagt het project bij aan de verduurzaming van de landbouw.

4.5 Gemeentelijk beleid - Gemeente Wierden

Coalitieprogramma 2022 – 2026
Binnen het coalitieprogramma zet de gemeente Wierden zich blijvend in voor duurzaamheid. Naast de verduurzaming van de bebouwde omgeving, het vergroten van de biodiversiteit en duurzame mobiliteit, ziet zij ook een verantwoordelijkheid voor de grootschalige opwek van duurzame energie. In 2018 heeft de gemeente Wierden de ambitie uitgesproken dat in 2050 alle elektriciteit die gebruikt wordt in de gemeente van duurzame oorsprong is, geproduceerd binnen of buiten de gemeentegrenzen. Daarbij volgt de

gemeente momenteel de RES op een manier die passend is voor de gemeente Wierden. De focus binnen de gemeente Wierden ligt daarbij hoofdzakelijk bij zonneparken en bij innovaties ten aanzien van opslag en waterstof. Ten aanzien van windenergie geeft het Coalitieprogramma aan dat zij geen grote windmolens toestaan binnen de gemeente, ook niet wanneer uit technisch onderzoek blijkt dat er mogelijkheden toe bestaan.

Afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking in Wierden 2020

De gemeente Wierden heeft een Afwegingskader opgesteld voor grootschalig duurzame energieopwekking. Dit betreft een herziening van het afwegingskader dat reeds in 2019 is vastgesteld. Het document beschrijft het gemeentelijk kader voor de wijze waarop zij om willen gaan met initiatieven voor grootschalige vormen van duurzame energieopwekking binnen de gemeente. Hierbij ligt de focus op zonneparken, aangezien de gemeente voorlopig geen mogelijkheden ziet voor windenergie. Het afwegingskader ziet dan ook hoofdzakelijk toe op initiatieven voor zonneparken. Aangezien het voornemen uit windenergie bestaat, wordt daar in deze paragraaf niet nader op ingegaan.

RES regio Twente

De RES regio wil haar ambitie om in 2030 1,5 TWh duurzaam opgewekte elektriciteit behalen door in te zetten op opwek door middel van zon op grote daken, zonnevelden en windturbines. Het RES 1.0-bod van 1,5 TWh is opgebouwd uit:

- 382 ha zon op dak;
- 688 ha zonnevelden;
- 39 windturbines.

De gemeenteraad van de gemeente Wierden heeft daarbij een bod gedaan voor 56 GWh binnen de gemeente. Daarbij kiest de gemeenteraad ervoor om bij de realisatie van het bod te starten met zonne-energie en deze raadsperiode niet in te zetten op grote windturbines. Volgens het RES bijlagenboek van de RES-regio Twente start de gemeente Wierden wel een onderzoek naar de mogelijkheden voor de inzet van windenergie binnen of buiten de gemeentegrenzen. Bij de beslispunten is het gemeentelijk afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking leidend en moet er draagvlak zijn bij de inwoners.

Op dit moment werkt de regio aan haar RES Twente 2.0 die in juli 2023 wordt vastgesteld. In de RES Twente 2.0 brengen de partners alle zoekgebieden voor wind/zon in kaart.

Conclusie Gemeentelijk beleid Wierden
Ondanks dat de gemeente Wierden heeft aangegeven om binnen deze raadsperiode niet in te willen zetten op windturbines, zou de realisatie van Energiepark Daarle bijdragen aan de duurzame energie doelstellingen van de gemeente van 56 GWh in 2030.

5 Inpasbaarheid

In dit hoofdstuk tonen we aan dat het initiatief in beginsel kan voldoen aan de uitgangspunten die in hoofdstuk 4 zijn beschreven. Het plan staat nog niet vast. Hierdoor bestaat nog voldoende ruimte om samen in een omgevingsdialoog met belanghebbenden het plan verder te concretiseren.

Nevele-arrest

Na de uitspraak van de RvS op 30 juni jl. over windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding/Nevele-arrest (ECLI:NL:RVS:2021:1395) dient de beoordeling van de effecten van geluid, slagschaduw en externe veiligheid bijzondere aandacht te krijgen. De in het Activiteitenbesluit en -regeling opgenomen normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid van windturbines (hierna: windturbineregels) mogen niet meer zonder meer worden gebruikt als toetsing voor de ruimtelijke aanvaardbaarheid van windparken tot er een planMER is uitgevoerd voor de windturbineregels in het Activiteitenbesluit en -regeling. Dat heeft te maken met een onjuiste vertaling van de Europese SMB-richtlijn in de Nederlandse wetgeving. Voor nieuwe windparken betekent de uitspraak:

1. Wachten tot dat de windturbineregels via een plan-MER-procedure rechtsgeldig zijn geworden, of;
2. In te zetten op de mogelijkheid om voor een project eigen normen te stellen die voor dát specifieke project onderbouwd dienen te worden en voorzien moeten zijn van een (1) actuele, (2) deugdelijke, (3) op zichzelf staande, en (4) op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering.

De staatssecretaris gaf in relatie tot het eerste spoor in een kamerbrief[8] aan dat het verrichten van de benodigde onderzoeken, het bieden van inspraak en inwinnen van advies, en het navolgende wetgevingstraject, 1,5 tot 2 jaar in beslag zullen nemen.

In dit hoofdstuk refereren we daarom niet naar de normen uit het activiteitenbesluit maar gaan we ervan uit dat òf de landelijke overheid de windturbineregels via een plan-MER-procedure vaststelt òf dat het bevoegd gezag door de initiatiefnemer voor te stellen en zoals hierboven aangegeven te motiveren projectspecifieke normen zal vaststellen. Vooralsnog gebruiken we wel de eerder gehanteerde vuistregels voor de afstand tot gevoelige objecten. Mocht de (projectspecifieke) norm strenger zijn dan de norm waarop de vuistregel is gebaseerd, dan betekent dit dat er wellicht meer gemitigeerd moet worden om aan de norm te kunnen voldoen.

Daarnaast worden ook de overige relevante milieutechnische aspecten en gevoelige functies die een belemmering voor de haalbaarheid van windenergie vormen op basis van vuistregels bij de analyse betrokken.

Energiepark Daarle B.V. heeft nog geen keuze voor een windturbinetype gemaakt. Daarom is de analyse uitgevoerd voor een bandbreedte van turbines met een tiphoogte van maximaal 240 meter. In Tabel 5.1 staan de afmetingen weergegeven van de genoemde referentieturbine.

Tabel 5.1 Afmetingen referentieturbines

Referentieturbine	Ashoogte	Rotordiameter	Tiphoogte
Referentieturbine	160	160	240

[8] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/07/06/kamerbrief-over-de-gevolgen-van-deuitspraakvan-de-raad-van-state-over-de-milieubeoordeling-voor-windturbinenormen

5.1 Ruimtelijke en (milieu) technische inpasbaarheid

5.1.1 Hinder

Windturbines kunnen een hinderlijk effect veroorzaken op de leefomgeving in de vorm van geluid en slagschaduw. Het bevoegd gezag stelt grenzen aan de mate van hinder die mag optreden bij zogenoemde 'gevoelige objecten'. Onder gevoelige objecten vallen onder andere woningen van derden[9], onderwijs-en gezondheidsinstellingen. Hierbij zijn woningen in veruit de meeste gevallen maatgevend. De ligging van gevoelige objecten in en rondom het studiegebied is weergegeven in Figuur 5.1.

Geluidsbelasting

De omvang van de effecten is van meerdere factoren afhankelijk, waaronder de afstand tot gevoelige objecten. Voor een eerste scan kan van de vuistregels worden uitgegaan die zijn gebaseerd op tal van geluid- en slagschaduwberekeningen voor windturbines en windparken. Een algemene vuistregel is dat een moderne windturbine, eventueel met toepassing van beperkte mitigerende maatregelen, op een afstand van(af) circa 400 meter van een geluidgevoelig object geen geluidbelasting veroorzaakt die leidt tot onaanvaardbare hinder. Bij mitigerende maatregelen draait de turbine tijdens bepaalde dagdelen (dag, avond of – meestal - nacht) op een lagere productiemodus waarbij minder geluid wordt geproduceerd. Dit heeft een productieverlies tot gevolg.

Slagschaduw

De draaiende rotorbladen van windturbines kunnen een bewegende schaduw op hun omgeving werpen. Deze 'slagschaduw' kan onder bepaalde omstandigheden als hinderlijk worden ervaren. De mate van hinder wordt onder meer bepaald door de frequentie en de intensiteit van de flikkering en de blootstellingsduur. Daarbij zijn de afstand tot de turbines, de stand en aanwezigheid van de zon en het al dan niet draaien van de windturbines bepalende aspecten. Ook voor slagschaduw wordt in deze verkennende fase uitgegaan van het uitgangspunt dat vanaf een afstand vanaf 400 meter tot een windturbine met mitigerende maatregelen onaanvaardbare hinder kan worden voorkomen. Voor slagschaduw kan doorgaans met toepassing van mitigatie in de vorm van het gericht stilzetten van turbines op het moment dat hinderlijke slagschaduw optreedt, relatief eenvoudig en doorgaans met beperkte opbrengstverliezen, aan de normen worden voldaan. De ligging van gevoelige objecten ten opzichte van windturbines, is bij slagschaduw van belang omdat de meeste slagschaduw optreedt ten noordwesten (bij zonsopkomst) en noordoosten (bij zonsondergang) van de windturbines.

In Figuur 5.1 is de 400 meter contour rondom de geluidsgevoelige objecten (woningen, onderwijs-en-gezondheidsinstellingen) in het onderzoeksgebied weergegeven. Een groot gedeelte van het zoekgebied valt binnen de 400 meter contour rondom gevoelige objecten.

[9] Woningen van derden zijn woningen die geen deel uitmaken van (de inrichting van) een windturbine of windpark.

Figuur 5.1 400 meter contour rondom gevoelige objecten in het zoekgebied

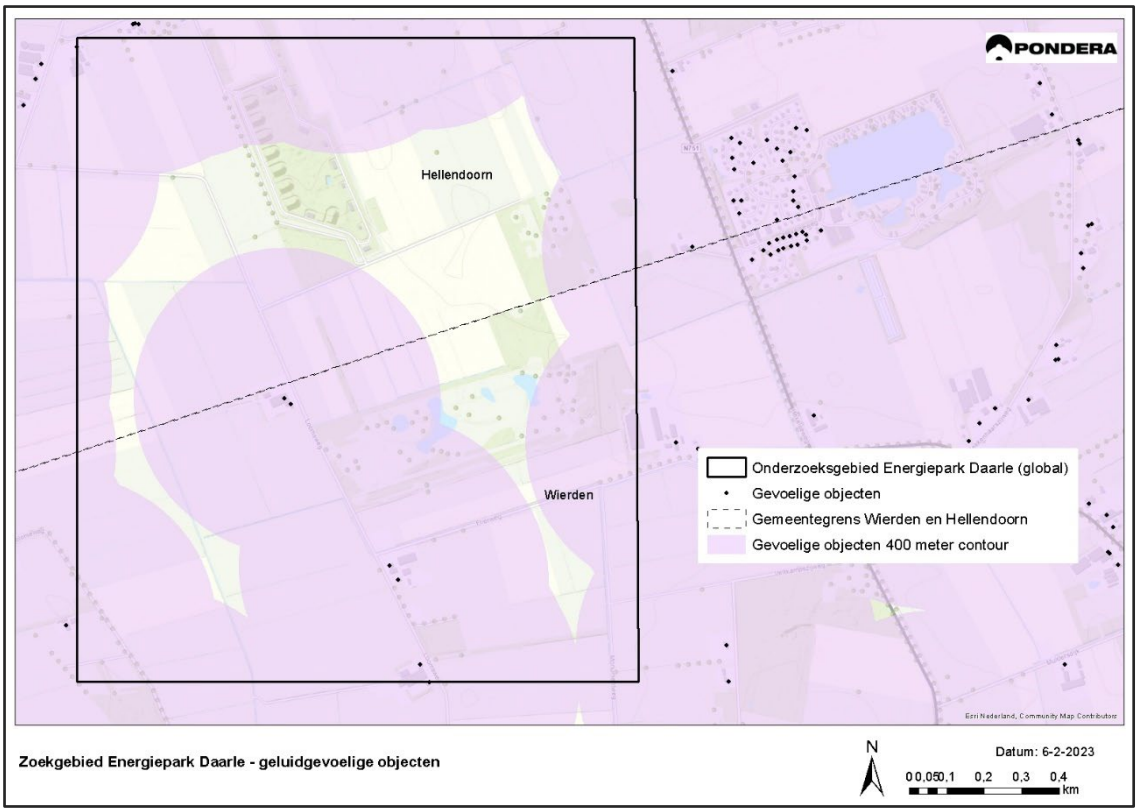

Voor molenaarswoningen gelden minder strenge normen

Molenaarswoningen zijn woningen die in tegenstelling tot andere gevoelige objecten onderdeel uitmaken van een windenergieproject en daarmee bij de 'inrichting' horen. Voor deze woningen geldt dat ze bij het windpark horen, zoals een boer die bij zijn boerderij woont, waardoor niet voldaan hoeft te worden aan de normen voor geluid en slagschaduw. Let wel, er dient altijd aan een goede ruimtelijke ordening te worden voldaan, wat betekent dat de turbine niet onaanvaardbaar dicht bij een molenaarswoning geplaatst mag worden. Aan het aanmerken van molenaarswoningen of bedrijfswoningen zijn regels verbonden. Op grond van de wet en de jurisprudentie dient er tussen woning en inrichting (het windpark) een onderling technische, organisatorische en/of[10] functionele binding te bestaan en dienen woning en inrichting in elkaars onmiddellijke nabijheid te zijn gelegen[11] en dient er verband te zijn tussen het aantal turbines en aantal molenaarswoningen[12]. Verder heeft een recente uitspraak van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State ertoe geleid dat niet elke woning als molenaarswoning kan worden aangemerkt. De relatie tussen de betreffende molenaarswoningen en het windpark moet duidelijk en aantoonbaar aan de hiervoor genoemde voorwaarden voldoen. De aanwijzing van molenaarswoningen dient daarom zorgvuldig en per geval nader te worden onderzocht.

[10] Met slechts één van de drie bindingen is de relatie tussen de woning en inrichting niet makkelijk te verklaren, met twee of drie bindingen is deze relatie sterker te verklaren.
[11] zie ABRvS 14 november 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY3038, r.o. 3.1 en ABRvS 16 september 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BJ7747, r.o. 2.3.3
[12] Zie ABRvS, 19 december 2018, ECLI:NL:RVS:2018:4180

Figuur 5.2 toont de ruimte die ontstaat bij de toepassing van molenaarswoningen in overleg met omwonenden. Het aanwijzen van één of meerdere molenaarswoningen leidt tot een groter gebied dat buiten de afstandscontour van 400 meter valt. Daardoor ontstaat er voldoende ruimte voor het ontwikkelen van het beoogde Energiepark Daarle.

Figuur 5.2 400 meter contour rondom geluidgevoelige objecten bij het betrekken van molenaarswoningen

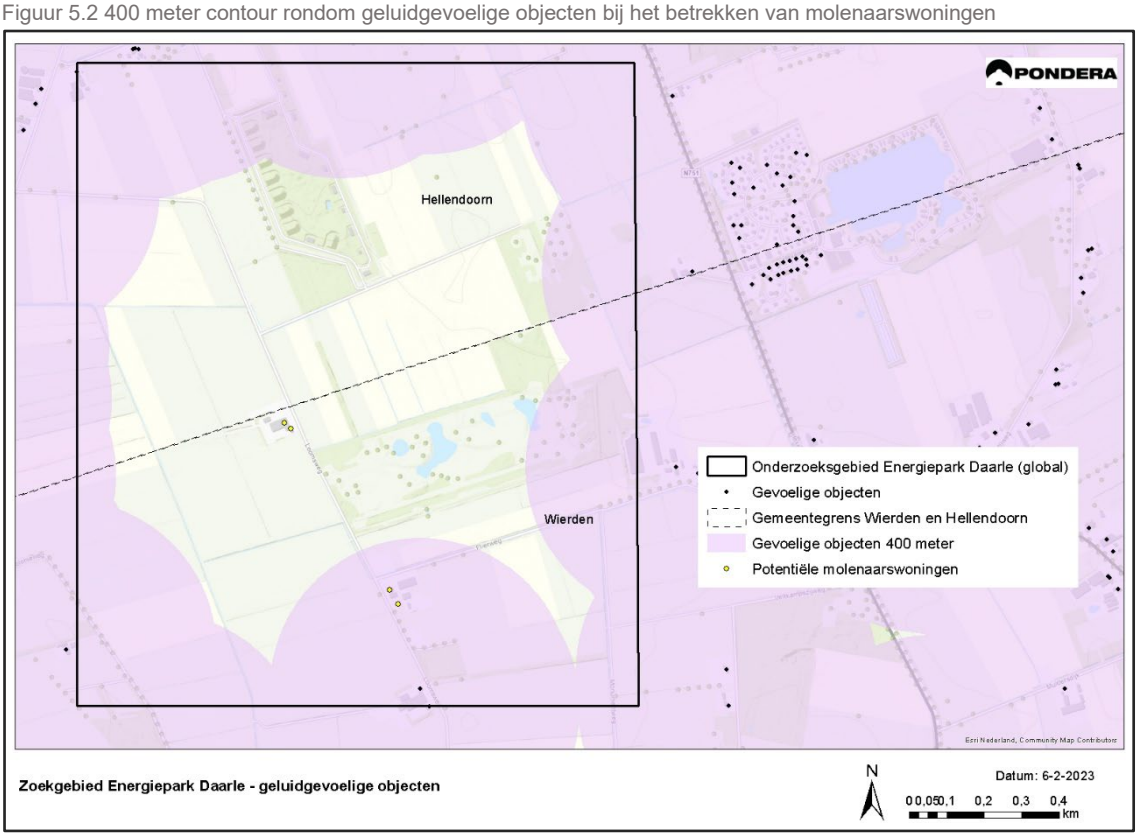

5.1.2 Externe veiligheid

Voor de afstanden van windturbines en windparken tot infrastructuur en overige externe veiligheidsrelevante objecten, is uitgegaan van de richtlijnen uit de Handreiking Risicozonering Windturbines (HRW[13]) en bijbehorende Handleiding Risicoberekening Windturbines[14]. De praktijk leert dat windturbines en zonneparken soms geplaatst kunnen worden op kortere afstand dan de veiligheidsafstand van objecten. Deze mogelijkheden kan de initiatiefnemer, op basis van nader (veiligheids)onderzoek of voorgenomen mitigerende maatregelen, voorleggen aan de eigenaar of beheerder van het object of de infrastructuur. Desalniettemin geven de in deze verkenning gehanteerde veiligheidsafstanden op dit moment een goed beeld van de haalbaarheid van windturbines in het studiegebied.

In Tabel 5.2 staan de afstanden weergegeven die worden aangehouden voor de referentieturbine. Figuur 5.3 laat zien dat er in het zoekgebied sprake is van beperkt kwetsbare objecten, maar dat er verder geen buisleidingen, hoogspanningsleidingen, primaire waterkeringen, spoorwegen, vaarwegen, bestaande windturbines of risicovolle inrichtingen volgens de Risicokaart aanwezig zijn.

[13] Versie januari 2020
[14] Versie oktober 2019

Tabel 5.2 Toetsafstanden belemmeringen externe veiligheid

Object	Toetsafstand Referentieturbine	Richtlijn HRW
Panden en beperkt kwetsbare objecten	80 meter	Halve rotordiameter
Buisleidingen	240 meter	Ashoogte + halve rotordiameter OF werpafstand bij nominaal toerental
Hoogspanningsleidingen	240 meter	Ashoogte + halve rotordiameter OF werpafstand bij nominaal toerental
Hoofdwegen	80 meter	Halve rotordiameter
Primaire waterkeringen	80 meter	Halve rotordiameter vanaf de kernzone
Spoorwegen	88 meter	Halve rotordiameter + 7,85 meter (afgerond naar 8 meter)
Vaarwegen	80 meter	Halve rotordiameter vanaf de rand van de vaargeul
Bestaande windturbines	640 meter	4 x de rotordiameter – vuistregel op basis van expert judgement
Risicovolle inrichtingen	240 meter	Ashoogte + halve rotordiameter OF werpafstand bij nominaal toerental

Figuur 5.3 Infrastructuur en externe veiligheid in het zoekgebied voor Energiepark Daarle

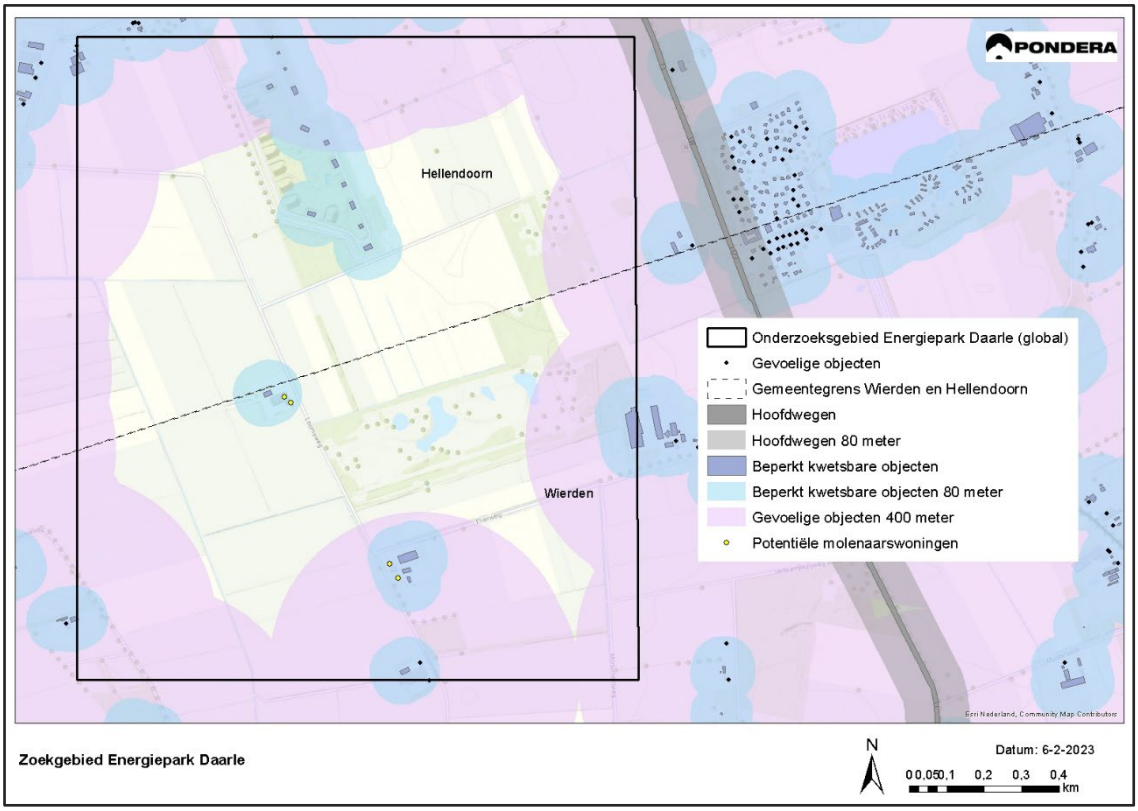

5.1.3 Cultuurhistorie en archeologie

Windturbines kunnen van invloed zijn op archeologisch waardevolle objecten in de bodem, met name tijdens de aanlegfase. Op basis van archeologische verwachtingskaarten kan een inschatting worden gemaakt van de verwachtingswaarde voor archeologische vondsten binnen het plangebied. De archeologische verwachtingenkaart (BAAC ,2010) van de gemeente Wierden geeft verschillende verwachtingswaarden voor het zoekgebied, van delen met een lage tot delen met een hoge verwachtingswaarde. Van de gemeente Hellendoorn is geen archeologische verwachtingenkaart bekend, maar in dit deel van het zoekgebied zal dezelfde conclusie gelden. Bij het ontwerpen van de inrichting van het zoekgebied kan hier zoveel mogelijk rekening mee worden gehouden. Daarnaast zal er ten behoeve van de formele procedures archeologisch onderzoek plaatsvinden om archeologisch waardevolle objecten te kunnen borgen.

Daarnaast kunnen windturbines van invloed zijn op cultuurhistorische elementen in de omgeving. Er zijn echter geen cultuurhistorisch waardevolle objecten bekend in de nabije omgeving van het zoekgebied.

5.1.4 Natuur en ecologie

Windturbines kunnen effect hebben op de ecologische waarden van natuurgebieden en op specifieke flora en fauna. De bescherming komt voort uit de Wet natuurbescherming, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbescherming betreft de bescherming van ecologisch waardevolle gebieden als Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland. Soortenbescherming gaat over de instandhouding van specifieke soorten. In deze analyse is bepaald in hoeverre er ecologische waardevolle gebieden in of nabij het studiegebied aanwezig zijn en in hoeverre effecten op de waarden van deze gebieden te verwachten zijn. Veldonderzoek en ecologische beoordeling daarvan is nodig om meer zekerheid te verkrijgen over de mogelijke effecten.

Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming – Natura 2000

Zoals te zien in Figuur 5.4 ligt er geen Natura 2000-gebied in het zoekgebied voor Energiepark Daarle. De dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Wierdense Veld ligt op een afstand van ca. 1.700 meter buiten het zoekgebied.

Natura 2000-gebieden hebben een externe werking, wat betekent dat ook windturbines buiten deze gebieden van invloed kunnen zijn op de natuurlijke waarden waarvoor deze gebieden zijn aangewezen. Door de positionering en beperkte omvang van het studiegebied is het de verwachting dat de effecten van windturbines in het zoekgebied op de Natura 2000-gebieden beperkt zullen zijn. In een vervolgfase van dit project zal evenwel nader onderzoek gedaan moeten worden naar de mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden om de omvang van de effecten vast te stellen en te beoordelen.

Figuur 5.4 Natura 2000-geibeden in de omgeving van het zoekgebied Energiepark Daarle

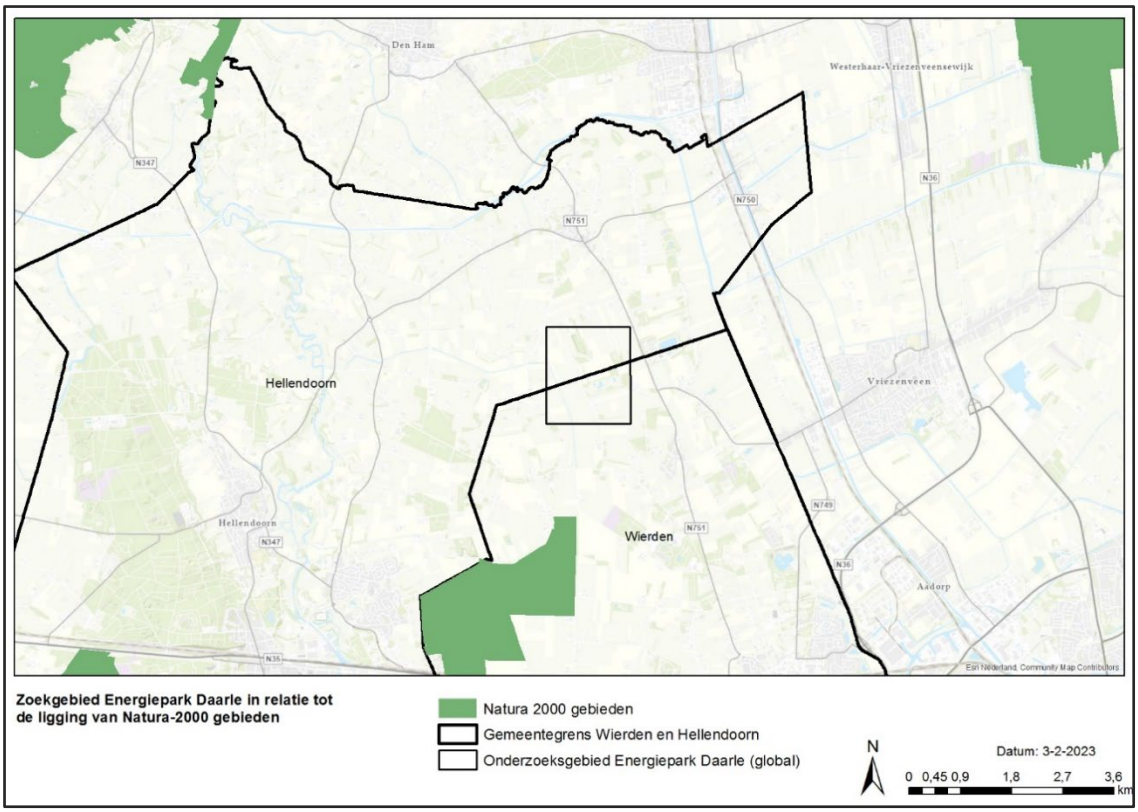

Soortenbescherming

Naast gebiedsbescherming is ook de soortenbescherming van belang. Hierbij gaat het om alle soorten die beïnvloed kunnen worden door de bouw en exploitatie van de windturbines zoals allerlei grondgebonden soorten (vooral bij de bouw), vogels (waaronder trekvogels en weidevogels) en vleermuizen. Door een ecologisch bureau zal er nader onderzoek naar het voorkomen van (alle) soorten en de effecten van specifieke opstellingen uitgevoerd moeten worden om uit te wijzen in hoeverre de GSI van soorten wordt aangetast door een specifiek windproject. Dit zal onderdeel uitmaken van de formele procedures die voor de realisatie van het windpark doorlopen moeten worden.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het nationale netwerk van natuurgebieden, deels gerealiseerd en deels te realiseren. De Natura 2000-gebieden zijn onderdeel van het NNN. Het NNN is oorspronkelijk in nationaal beleid vastgelegd. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is hiervoor het juridisch kader. Tegenwoordig ligt de verantwoordelijk voor het NNN bij de provinciale overheid. Ingrepen in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden, of als negatieve effecten niet kunnen worden vermeden door het nemen van mitigerende maatregelen. Heeft een ingreep wel een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied dat behoort tot het NNN, dan geldt het ‘nee, tenzij-regime’. Een project kan dan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven zijn en als sprake is van een groot openbaar belang. Het NNN kent, in tegenstelling tot Natura-2000 gebieden geen externe werking. In

onderstaande kaart is te zien dat er geen NNN binnen het zoekgebied van Energiepark Daarle is gelegen. Het dichtstbijzijnde NNN is gelegen op een afstand van ca. 1.700 meter.

Figuur 5.5 Natuurnetwerk Nederland in relatie tot het zoekgebied Energiepark Daarle

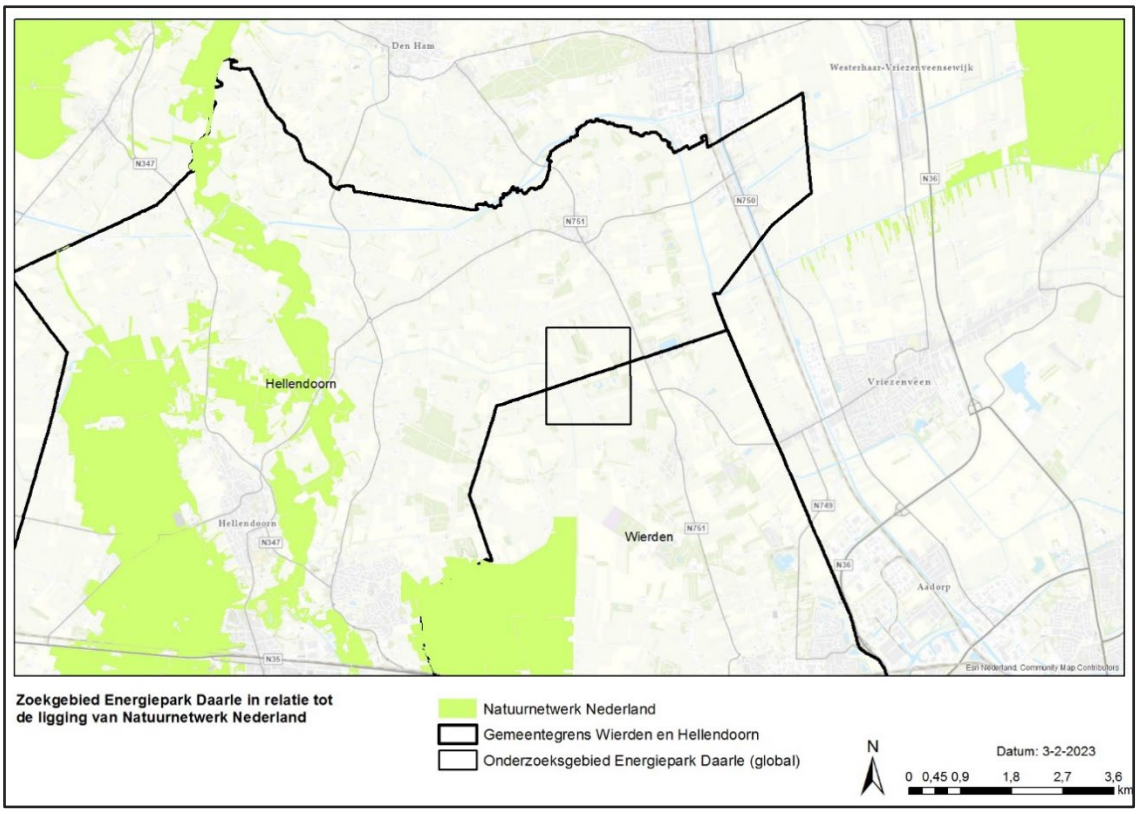

5.1.5 Landschappelijke inpasbaarheid

Om tot een opstelling te komen dient nog een heel traject plaats te vinden. Het doorrekenen van de wind/elektriciteitsopbrengst, lokale ontwikkelingen en belangen en het participatieproces zijn allen van invloed op de definitieve opstelling van het windpark. Een essentieel onderdeel hiervan is het opstellen van een landschapsplan. Dit landschapsplan dient de landschappelijke inpasbaarheid van het windpark in het gebied te verwerken. In dit plan wordt er gekeken naar de (ruimtelijke) waardes en landschappelijke eigenschappen van het gebied. Aangezien het project zich momenteel nog in de voorfase bevindt is er nog geen landschapsplan opgesteld. Dit plan is echter onderdeel van het vervolgtraject, waarmee de landschappelijke kaders van de gemeenten en de provincie en inbreng van overige stakeholders zoveel mogelijk gerespecteerd worden.

5.2 Randvoorwaarden voor het invullen van het zoekgebied

Bij het invullen van het zoekgebied met 5 tot 7 windturbines houdt Energiepark Daarle B.V. rekening met volgende uitgangspunten:

- Er worden individuele afspraken gemaakt met eigenaren van woningen die zich binnen de 400 meter contour bevinden

- De overdraai van de rotorbladen van de windturbines bevindt zich in principe boven eigen terrein van de grondeigenaren, dit betreft de 10^{-5} risicocontour. Een uitzondering hierop is een mogelijke turbine waarbij deze contour boven gronden van het Staatsbosbeheer uitkomt. Dit wordt nader onderzocht.
- De maximale afmetingen van potentiële windturbines betreffen een tiphoogte van 240 meter en een rotordiameter van maximaal 160 meter. Dit is weerspiegeld in de gekozen referentieturbine uit de analyse (zie paragraaf 5.1).

6 Participatie

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in Nederland komen altijd verschillende belangen samen. Omgeving, overheid en initiatiefnemer komen daarbij nog weleens tegenover elkaar te staan. Maar er is vaak ook een goede samenwerking, met goede oplossingen of compromissen tot gevolg. Verschillende partijen laten meedenken of meedoen aan een project wordt steeds belangrijker, en ook steeds meer de norm. Dat noemen we ook wel participatie. Participatie is van groot belang voor het draagvlak en acceptatie bij de lokale omgeving, wat weer bijdraagt aan de ruimtelijke inpassing en uiteindelijke realisatie van een project. Bij het gebruik van het begrip 'participatie' gaat het vaak over één van de volgende twee zaken: procesparticipatie en financiële participatie.

Procesparticipatie gaat over de wijze waarop de omgeving betrokken wordt bij de ruimtelijke inpassing en ontwikkeling – het proces - van het project. Financiële participatie gaat over de mogelijkheid voor de omgeving om financieel betrokken te zijn bij een duurzaam energieproject, waardoor er een betere balans ontstaat tussen de lusten- en lastenverdeling.

Hieronder wordt toegelicht hoe tijdens de verdere ontwikkeling van het project rekening zal worden gehouden met beide vormen van participatie. Participatie is een doorlopend proces, dat in alle fasen van projecten aandacht vergt. Een van de belangrijkste uitgangspunten is dan ook dat we voortdurend zullen luisteren naar de omgeving en stakeholders, en die feedback ook zullen verwerken in het participatie- en communicatieproces. Daarnaast zijn transparantie over dat proces, tijdigheid van antwoorden en zorgvuldigheid in de omgang met de omgeving voor de initiatiefnemers van cruciaal belang.

Wat we willen gaan doen

Procesparticipatie

De initiatiefnemers willen de omgeving zoveel als mogelijk betrekken bij het ruimtelijke inpassingsproces. Daarbij blijven we natuurlijk wel binnen de haalbare kaders van ons project. Een belangrijke eerste stap is om, na indienen van dit principeverzoek, duidelijk te maken aan de omgeving hoe de rest van het participatieproces eruitziet. Dit willen we doen met een participatie- en communicatieplan. We sluiten daarmee aan bij het beleid van de RES Twente voor duurzame energieprojecten en bij het beleidskader zon- en windenergie van de gemeente Hellendoorn en Wierden. Het participatie- en communicatieplan wordt verder uitgewerkt in samenspraak met de gemeenten Hellendoorn en Wierden.

De initiatiefnemers zijn onder ander lokale bewoners van gemeente helledoorn en ondernemers en zeer nauw betrokken bij het proces. Het is in het belang van de initiatiefnemers dat het proces goed doorlopen wordt, aangezien zij een binding hebben met de omgeving en de mensen die er wonen.

Financiële participatie

Het project wordt gerealiseerd met lokale grondeigenaren, zoals ook de RES Twente voorstelt. Het eerlijk verdelen van de lusten en lasten is bij projecten die impact hebben op de leefomgeving van groot belang. Het is vanzelfsprekend dat er iets tegenover het verzwaren van de lasten van de omgeving moet staan. Daarnaast leert de ervaring dat het betrekken van de omgeving bij een project goed is voor het draagvlak en weerstand vermindert. Er zijn verschillende mogelijkheden voor de invulling van financiële participatie,

met uiteenlopende voor- en nadelen. Ons uitgangspunt is het Energiewerkboek en het beleidskader voor zon- en windenergie van de gemeente Hellendoorn, waarin een aantal minimale voorwaarden aan de financiële participatie worden gesteld.

In de eerste plaats betreft dat het streven naar een eigendomsverhouding van minimaal 50% lokaal eigendom. Dit willen wij realiseren doordat de initiatiefnemers ook deels lokale grondeigenaren zijn en door een gedeelte van het windpark beschikbaar te stellen aan de lokale energiecoöperatie Noaber&Co. De lokale energiecoöperatie Noaber&Co is al onderdeel van dit project. Via deze coöperatie kan de omgeving deels eigenaar worden van de duurzame energieprojecten bij hen in de buurt, waarmee ze een bijdrage leveren aan de energietransitie en kunnen investeren in de toekomst.

In een compensatieplan geven wij aan hoe de omgeving baat heeft bij de ontwikkeling, zoals gevraagd in het beleidskader voor zon- en windenergie van de gemeente Hellendoorn.

Conclusie participatie

Door een zorgvuldig en gefaseerd participatieproces en de inzet van een breed pallet aan communicatie- en participatiemiddelen, vertrouwen wij op een optimale betrokkenheid van omwonenden en belanghebbenden bij de totstandkoming van Energiepark Daarle.

Energiepark Daarle B.V. is ervan overtuigd dat we door inwoners en bedrijven in Hellendoorn en Wierden te helpen om zelf te verduurzamen, een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan de lokale energietransitie en inwoners zichtbaar profiteren van de komst van Energiepark Daarle.